

Asia: VN/34874/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Näkemyksenne kuntien varautumisen yleistä ohjausta ja seurantaa koskevasta muutosehdotuksesta (10 §)

-

Näkemyksenne vaikuttamistoimielinten aloiteoikeutta ja vanhusneuvoston nimeämistä koskevista muutosehdotuksista (26-28 §)

Kuopion vammaisneuvoston lausunto

Asia: Kuntalain 28 §:n muuttaminen ja vammaisneuvoston aloiteoikeus

Kuopion vammaisneuvosto kiittää mahdollisuudesta lausua esityksestä, jossa kuntalain 28 §:ään lisättäisiin säännös vammaisneuvoston oikeudesta tehdä kuntalain 23 §:n mukaisia aloitteita.

Kuopion vammaisneuvosto kannattaa esitettyä muutosta. Aloiteoikeuden nimenomainen kirjaaminen lakiin vahvistaa vammaisneuvoston asemaa lakisääteisenä vaikuttamistoimielimenä ja selkeyttää sen oikeudellista toimivaltaa. Muutos yhdenmukaistaa sääntelyä suhteessa muihin kuntalain mukaisiin vaikuttamistoimielimiin ja vahvistaa vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia kunnallisessa päätöksenteossa.

Vammaisneuvostojen asema perustuu kuntalain lisäksi Suomea sitovaan YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevaan yleissopimukseen. Sopimuksen 4 artiklan 3 kohdan mukaan vammaiset henkilöt ja heitä edustavat järjestöt tulee osallistuttaa tiiviisti ja aktiivisesti heitä koskevaan päätöksentekoon, ja artikla 29 turvaa osallistumisen poliittiseen ja julkiseen elämään. Aloiteoikeuden kirjaaminen kuntalakiin tukee näiden velvoitteiden toteutumista, mutta sen vaikuttavuus riippuu käytännön soveltamisesta.

Kuopion vammaisneuvosto katsoo, että pelkkä aloiteoikeuden kirjaaminen ei yksin riitä turvaamaan tosiasiallista vaikuttamista. Pykälän perusteluissa tulisi selkeästi todeta, että vammaisneuvoston tekemät aloitteet on käsiteltävä toimivaltaisessa toimielimessä ja niihin on annettava kirjallinen, perusteltu vastaus kohtuullisessa ajassa. Ilman tällaista täsmennystä aloiteoikeus voi jäädä muodolliseksi, mikä ei vastaa yhdenvertaisuuden eikä osallistumisoikeuksien tosiasiallista toteutumista.

Lisäksi Kuopion vammaisneuvosto korostaa, että vaikuttamisen tulee tapahtua riittävän varhaisessa valmisteluvaiheessa. Osallistumisen ei tule rajoittua jälkikäteiseen lausumiseen, vaan vammaisneuvostolla tulee olla todellinen mahdollisuus vaikuttaa ennen ratkaisujen muodostumista. Tämän vuoksi on tärkeää turvata tarkoituksenmukaiset puhe- ja läsnäolo-oikeudet niissä toimielimissä, joissa käsitellään vammaisia henkilöitä koskevia asioita.

Kuopion vammaisneuvosto pitää esitettyä muutosta kannatettavana ja tarpeellisena, mutta korostaa, että sääntelyn vaikuttavuus edellyttää selkeitä soveltamiskäytäntöjä ja tosiasiallisten vaikutusmahdollisuuksien turvaamista.

Näkemyksenne konserniohjetta koskevasta muutosehdotuksesta (47 §)

-

Näkemyksenne kirjanpitoa ja toimintakertomusta koskevista muutosehdotuksista (112 ja 115 §)

-

Näkemyksenne esitysluonnoksen vaikutusarvioinneista

-

Muut huomionne esitysluonnoksesta

-

Sourunjärvi Virpi
Kuopion vammaisneuvosto